

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 12Csp/65/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322202001
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Engel
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2023:8322202001.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Jozefom Engelom v spore žalobcu: L. L. L., B. K. X, XXX XX V. V. správca úpadcu F., R.. F., v konkurze, so sídlom P. X/B, XXX XX V. - E., IČO: 500 525 60, zastúpený: VIVID LEGAL, s. r. o., so sídlom Plynárenská 7/A, 82109 Bratislava - Ružinov IČO: 368 079 15, proti žalovanému: C. L. P., nar. XX.X.XXXX, bytom X. XXXX/XX, XXX XX F., o zaplatenie 9.890,79 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 4441,53 eur spolu s 5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 4441,53 eur od 07.12.2021 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietá.

III. Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručенou súdu dňa 15.6.2022 sa domáhal na žalovanom zaplatenia sumy 6.196.39 eur na istine, sumy 3.155,10 eur z titulu zmluvných úrokov, sumy 539.30 eur z titulu zmluvnej pokuty a úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5.697,38 od 7.12.2021 do zaplatenia ako 5% úroku z omeškania z jednotlivých omeškaných splátok vo výške 167,57 eur.

2. Žalobca žalobu tým, že na základe Zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 6.500,- eur, pričom žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splácať úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok v počte 60 vo výške 167,57 eur vždy do 10. dňa v mesiaci. Úroková sadzba bola dohodnutá vo výške 18,71 %, RPMN vo výške 20,16 %, priemerná RPMN vo výške 11,92%.

Pretože žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním úveru, žalobca upomienkou č. 1 zo dňa 17.1.2020 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky, ako aj na úhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle Sadzobníka poplatkov žalobcu a súčasne upozornil žalovaného, že si žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t. j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania.

Žalobca výzvou s názvom „Posledná výzva“ zo dňa 14.2.2020 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru a súčasne upozornil žalovanú, že si žalobca od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t. j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, že vymáhanie nárokov žalobcu môže byť odovzdané do mandátnej správy a že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaná v omeškaní so

splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu. Posledná výzva bola žalovanej doručená dňa 18.2.2020.

Žalobca listom zo dňa 12.11.2021 oznámil žalovanému, že dňom 12.11.2021 pristúpil k zosplatneniu úveru a vyzýval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 9847,01 eur v lehote 14 dní od doručenia výzvy.

3. Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

4. Vykonaným dokazovaním a to oboznámením sa s obsahom žaloby, vyjadrením zástupcu žalobcu, Žiadosťou o poskytnutie spotrebiteľského úveru, Zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.XX.XXXX, výzvou zo dňa XX.X.XXXX, Poslednou výzvou zo dňa XX.X.XXXX, Platobnou disciplínou žalovaného súd zistil tento skutkový stav:

5. Zástupca žalobcu počas konania zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu. Podľa zástupcu žalobcu úverová zmluva v danej veci obsahuje všetky podstatné náležitosti. V súvislosti s uplatňovanou zmluvnou pokutou zástupca žalobcu mal za to, že zmluvná pokuta bola v danej veci individuálne dohodnutá, žalovaný mal možnosť prečítať obsahu zmluvy, oboznámiť sa s podmienkami zmluvy a zmluvná pokuta predstavuje štandardný zabezpečovací prostriedok.

Zástupca žalobca mal za to, že žalobca pred uzavretím skúmal s odbornou starostlivosťou skúmal bonitu žalovaného a v tejto súvislosti predložil súdu listinné dôkazy podľa ktorých žalobca skúmal bonitu žalovaného.

Zástupca žalobcu predložil súdu Žiadosť o poskytnutie úveru zo dňa XX.X.XXXX, z ktorej vyplýva, že žalovaný je rozvedený, nemá vyživovaciu povinnosť, býva vo vlastnom byte, jeho zdrojom príjmu je starobný dôchodok, pričom jeho priemerný mesačný príjem je 804,40 eur.

Z obsahu žiadosti ďalej vyplýva, že žalovaný v čase podania žiadosti mal príjem z pracovného pomeru vo výške 660,48 eur a z druhého pracovného pomeru vo výške 7258,53 eur. Príjmy predstavovali spolu sumu 2191,41 eur, výdavky sumu 210,20 eur a voľné zdroje žalovaného boli vo výške 1981,21 eur.

Zástupca žalobcu predložil súdu výplatné pásky žalovaného, List Sociálnej poisťovne Bratislava adresovaný žalovanému zo dňa XX.X.XXXX, Správu z registra úverov ku dňu XX.X.XXXX, Výpis z účtu v Prima banka.

Z prehľadu, ktorý žalobca predložil súdu vyplýva, že Výdavky žalovaného boli 210,20 eur, životné minimum bolo 210,20 eur, % rezerva bola 396,24 eur. Výdavky z Registra úverov boli spolu vo výške 1088,-eur.

6. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, pričom predvolanie na pojednávanie si v odbernej lehote nevyzdvihol.

7. Z obsahu Žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru zo dňa XX.X.XXXX vyplýva, že žalovaný je rozvedený, býva vo vlastnom byte, nemá vyživovaciu, je starobným dôchodcom priemerný čistý mesačný príjem je 804,40 eur, minimálne výdavky vo výške 210,20 eur, voľné zdroje 1981,21.(čl.60)

8. Z obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX, vyplývajú nasledovné skutočnosti: (čl.6)

Z obsahu čl. II bodu 2 Zmluvy o úvere vyplýva nasledovné:

- poskytnutá čiastka úveru: 6.500,- eur
- počet pravidelných splátok: 60
- výška pravidelnej splátky: 161,57 eur
- splatnosť pravidelnej splátky: 10. deň v mesiaci
- dátum splatnosti prvej splátky: XX.XX.XXXX
- termín konečnej splatnosti: XX.X.XXXX
- celková čiastka na zaplatenie: 10.054,20 eur

- úroková sadzba úveru: 18,71 % ročne
- RPMN: 20,16 %
- priemerná RPMN: 11,92 %
- odplata: 118,71 %
- doba trvania zmluvy: na dobu určitú do XX.X.XXXX
- úroková sadzba pre prípad omeškania: 5,00 % ročne

Podľa čl. II bodu 5 tejto zmluvy dlžník je povinný riadne a včas splácať pravidelnú splátku, ktorá zahŕňa časť určenú na splácanie istiny a časť určenú na splácanie úrokov, ako je určené v tejto zmluve.

Podľa čl. IV tejto zmluvy dohodnutá úroková sadzba sa nemení po celý čas splácania úveru (fixná úroková sadzba). Vyčerpaný úver sa úročí na základe fixnej úrokovej sadzby až do jeho úplného splatenia.

Podľa čl. V tejto zmluvy RPMN predstavuje celkové náklady spotrebiteľa so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výška spotrebiteľského úveru. RPMN sa počíta podľa vzorca v prílohe č. 2 k zákonu o spotrebiteľských úveroch a na základe údajov platných v čase uzavretia tejto zmluvy. Celkové náklady spotrebiteľa predstavujú súčet úrokov za úver podľa tejto zmluvy. Pri výpočte RPMN sa vychádza z predpokladu, že úver je poskytnutý v deň poskytnutia úveru a v dohodnutej výške. Zmluvné strany si riadne a v súlade so zmluvou budú plniť svoje povinnosti a nedôjde k zmene splátkového kalendára. Výška RPMN je uvedená v čl. II bod 2 tejto zmluvy.

Podľa čl. IX ods. 1 tejto zmluvy ak sa dlžník dostane do omeškania so splácaním pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto zmluvy, veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12,00 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

Podľa čl. IX ods. 3 tejto zmluvy ak sa dlžník dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek pravidelnej splátky alebo jej časti podľa tejto zmluvy po dobu dlhšiu ako tri mesiace, veriteľ má právo vyhlásiť okamžitú splatnosť všetkých splátok, ktoré sa podľa zmluvy mali stať splatnými v budúcnosti a požadovať ich úhradu (tzv. zosplatenie úveru). Toto právo môže veriteľ uplatniť, ak dlžník bol písomne vyzvaný na úhradu omeškanej pravidelnej splátky s upozornením na právo veriteľa vyhlásiť zosplatenie úveru. Toto upozornenie sa dlžníkovi doručí v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením uvedeného práva veriteľa.

Podľa čl. IX ods. 4 tejto zmluvy v prípade omeškania dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12,00 % ročne z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.

V čl. XIV zmluvy je uvedený splátkový kalendár s uvedením čísla splátky, dátumu splatnosti, výšky pravidelnej splátky a jej určenie v časti na splatenie istiny a v časti na splatenie úroku.

9. Z obsahu Upomienky č. 1 zo dňa 17.1.2020 vyplýva, že predmetnou upomienkou, žalobca žalovanému pripomenul, že dňa XX.X.XXXX uplynul dátum splatnosti mesačnej splátky vo výške 167,57 eur a žiadal žalovaného, aby dlžnú čiastku uhradil v lehote do 3 dní. Zároveň bol žalovaný upozornený, že od omeškania s úhradou mesačnej splátky si žalobca uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním s úhradou, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalovaný si upomienku č. 1 v odbernej lehote neprevzal. (čl. 25)

10. Z obsahu Poslednej výzvy zo dňa XX.X.XXXX vyplýva, že žalobca žalovanému uviedol, že napriek listovej upomienke neeviduje úhradu mesačných splátok vo výške 335,14 eur a nákladov za vystavenie listových upomienok vo výške 7,- eur. Zároveň žalobca žalovanému oznámil, že od omeškania s úhradou mesačných splátok v predpísanom termíne splatnosti si uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním s úhradou dlhu, a to zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalobca zároveň vyzval žalovaného k úhrade dlžnej sumy v lehote do 3 dní od doručenia výzvy a upozornil ho, že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplateniu celého dlhu. Túto výzvu si žalovaný prevzal dňa XX.X.XXXX (čl. 15)

11. Z Platobnej disciplíny žalovaného vyplýva, že žalovaný zaplatil žalobcovi splátky č.1,2,3 po 167,57 a 4. splátku uhradil vo výške 200,-eur. Celkom žalovaný uhradil žalobcovi sumu 702,71 eur.(čl. 18)

12. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobe bolo potrebné vyhovieť iba čiastočne.

13. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného od 1.1.2017 prvá a druhá veta (ďalej len „zákon“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa

Podľa § 2 písm. a) zákona účinného od 1.12.2011 sa spotrebiteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

Podľa § 2 písm. b) zákona účinného od 1.6.2010 sa veriteľom na účely tohto zákona rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 2 písm. d) zákona účinného od 11.6.2010 sa na účely tohto zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa ust. § 7 ods. 1 zákona účinného od 10.6.2013 veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

Podľa ust. § 7 ods. 16 zákona účinného od 1.1.2017 veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

Podľa ust. § 7 ods. 17 účinného od 1.1.2017 vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, a, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi;

ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

Podľa ust. § 7 ods. 27 zákona účinného od 1.1.2017 do 30.4.2018 veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa.

Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa.

Podľa ust. § 9 ods. 1 zákona účinného od 1.6.2010 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

Podľa § 11 ods. 1 Zákona účinného od 1.4.2015 do 30.4.2018 spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

Podľa § 11 ods. 2 Zákona účinného od 1.1.2017 do 30.4.2018 ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

14. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov účinného od 1.11.2008 (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

15. Podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2015, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 1.11.2008 spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.3.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné

podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2, ods. 3 a ods. 5 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. k) účinného od 1.1.2008 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2014 ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka účinného od 1.7.2011 ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

Podľa § 565 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

Podľa § 53b Občianskeho zákonníka účinného od 1.6.2010 ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškание s plnením záväzku spotrebiteľa spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 13.6.2014 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.4.2004 v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992 ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 545a Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 neprimerane vysokú zmluvnú pokutu môže súd znížiť s prihliadnutím na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. Ak veriteľ nie je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením povinnosti, na ktorú sa zmluvná pokuta vzťahuje, súd prihliadne aj na výšku škody, ktorá porušením povinnosti vznikla, a na to, o koľko zmluvná pokuta presahuje rozsah vzniknutej škody.

Podľa § 559 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, splnením dlh zanikne. Dlh musí byť splnený riadne a včas.

Podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.2008 pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného od 1.1.1992, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

16. Podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Pri výpočte odplaty sa vychádza z predpokladu, že spotrebiteľská zmluva zostane platná dohodnutý čas a že dodávateľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa § 1a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Podľa § 3a Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.

17. Na základe vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa XX.X.XXXX uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere. Pre posúdenie okolností, či ide o spotrebiteľský úver, nie je rozhodujúce, akou právnou formou sa spotrebiteľský úver poskytuje (zmluva o pôžičke, zmluva o úvere, nepomenovaná zmluva), ale dôležité je, že ide o poskytnutie peňažných prostriedkov v prospech spotrebiteľa za odplatu. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Rozdiel medzi spotrebiteľskými úvermi na jednej strane a inými úvermi na druhej strane, v ktorom prípade možno vzťah posudzovať ako obchodný, spočíva predovšetkým v charaktere subjektov takéhoto vzťahu. Žalobca je právnickou osobou, ktorá v rámci predmetu svojho podnikania poskytuje spotrebiteľské úvery a žalovaná je spotrebiteľom, keďže je fyzickou osobou, ktorému bol poskytnutý úver.

18. V danom prípade sa jedná tiež o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ fakticky vo väčšine prípadov možnosť tieto podmienky ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv, keďže sa vychádza z toho, že

predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Ochrana spotrebiteľa sa týka najmä formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

19. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je ochrana zavedená smernicou 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Čl. 6 ods. 1 tejto Smernice 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu, ktorý zistí nekalú povahu zmluvnej podmienky, prináleží jednak bez toho, aby počkal, či spotrebiteľ predložil v tejto súvislosti návrh, vyvodiť všetky dôsledky, ktoré podľa daného vnútroštátneho práva vyplývajú z takého zistenia, s cieľom zabezpečiť, aby touto podmienkou nebol tento spotrebiteľ viazaný, a jednak v zásade na základe objektívnych kritérií posúdiť, či dotknutá zmluva môže bez uvedenej podmienky naďalej existovať. Vnútroštátny súd je povinný preskúmať ex offo nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel.

20. Na základe vykonaného dokazovania má teda súd za preukázané, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa XX.X.XXXX bol poskytnutý žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 6.500,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť s úrokom vo výške 18,71 % ročne v 60 splátkach vo výške po 167,57 eur mesačne s prvou splátkou splatnou dňa 10.10.2019. Súd mal tiež za preukázané, že žalovaný sa dostal so omeškania s úhradou splátky splatnej dňa . Na omeškanie s úhradou tejto splátky bola žalovaná upozornená upomienkou zo dňa 10.1.2020 čo vyplýva z upomienky č.1 (čl. 23). Žalovaný však neuhradil ani splátku splatnú dňa 10.2.2020, preto žalobca výzvou zo dňa 14.2.2020 vyzval žalovaného k úhrade týchto splátok.

21. Súd mal ďalej za preukázané, že podľa platobnej disciplíny žalovaného, že žalovaný uhradil žalobcovi splátky č.1,2,3 po 1637,578 eur a 4. splátku uhradil vo výške 200,-eur, Spolu žalovaný uhradil žalobcovi z poskytnutého úveru sumu 702,71 eur. (čl. 18)

22. Pretože v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu, súd skúmal aj skutočnosť, či žalobca pred uzavretím zmluvy so žalovanou skúmal bonitu t.j. schopnosť žalovaného splácať úver. Povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa chráni nielen samotného spotrebiteľa pred negatívnymi dôsledkami neschopnosti splácať úver, ale sprostredkovane aj spoločnosť ako celok, nakoľko predchádza negatívnym sociálnym dôsledkom platobnej neschopnosti v podobe pádu spotrebiteľa a osôb na ňom závislých do verejnej sociálnej siete, narušených rodinných a sociálnych vzťahov a pod. V neposlednom rade chráni aj veriteľov, lebo odborné posúdenie bonity spotrebiteľa pri žiadosti o ďalší úver znižuje riziko veriteľov, ktorí rovnakému spotrebiteľovi poskytli úvery alebo iné služby už skôr. Veriteľ má teda zákonnú povinnosť skúmať bonitu spotrebiteľa, pričom vzhľadom na požiadavku odbornej starostlivosti je povinný subjektívne údaje poskytnuté spotrebiteľom overiť minimálne u zamestnávateľa a zistené údaje konfrontovať s údajmi z verejne dostupných databáz.

23. Súdny dvor (druhá komora) EÚ v rozsudku vo veci C-679/18, OPR-Finance s. r. o. proti GK rozhodol, že články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe.

24. Je pravdou, že v danej veci žalobca pred uzavretím zmluvy si vyžiadal informácie o žalovanej z registra CRIF - bankové subjekty, CRIF - nebankové subjekty, ako údaje z registra insolvenčie, výplatné pásky žalovaného, potvrdenie o starobnom dôchodku žalovaného, avšak podľa názoru súdu žalobca v danej veci neskúmal dostatočne výdavky žalovaného na domácnosť a výdavky spojené s užívaním bytu - SIPO poplatky. Z uvedeného dôvodu nemožno súhlasiť s údajmi, ktoré súd uvedené v Prehľade, ktorý predložil žalobca súdu.

25. Podľa názoru súdu nepostačuje, aby si veriteľ údaje o potenciálnom dlžníkovi len zabezpečil, ale musí ich aj racionálne a ekonomicky vyhodnotiť tak, že schopnosť dlžníka úver splácať je splnená v rozsahu ako predpokladá § 7. Pre súd je zrejmé, že žalobca v danom prípade pri posúdení bonity žalovaného nezohľadnil a nezisťoval výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb žalovaného ako spotrebiteľa - najmä bývanie a zdravotná starostlivosť s ohľadom na dobu, na ktorú sa úver poskytol - 5 rokov. V prípade ako je tento, ak veriteľ údaje o bonite dlžníka, ktorými disponuje, vyhodnotí v hrubom rozpore s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, je potrebné mať za to, že hrubo porušil povinnosť konať s odbornou starostlivosťou vyplývajúcou z tohto ustanovenia.

26. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je súd toho názoru, že v tomto prípade žalobca hrubo porušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, čoho následkom je jednak nemožnosť žalobcu žiadať od žalovaného zaplatenie celého úveru naraz a jednak sa poskytnutý spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov.

27. Z vyššie uvedených dôvodov žalobca nemohol ani vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, z čoho vyplýva, že súd mohol priznať žalobcovi iba splátky splatné ku dňu rozhodnutia a to bez úrokov. Podľa zmluvy o úvere mal žalovaný povinnosť vrátiť žalobcovi úver formou 60 splátok po 167,57 eur (vrátane úroku). Pretože úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov znamená to, že splátky po odpočítaní úroku majú byť vo výške 108,33 eur. ($6500 : 60 = 108,33$)

Podľa Splátkového kalendára mal žalovaný ku dňu rozhodnutia súdu (8.3.2023) zaplatiť celkom 41 splátok po 108,33 eur. Z uvedeného dôvodu teda súd vyhovel žalobe iba do výšky 4.441,53 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

28. Súd priznal žalobcovi aj uplatňovaný úrok z omeškania vo výške 5% ročne z priznanej sumy počnúc dňom uplatneným v žalobe.

29. Žalobca v žalobe uplatňoval aj úrok vyčíslený vo výške 3155,10 eur, avšak súd tento nárok žalobcu zamietol, z dôvodu, že súd konštatoval, že v danej veci je úverová zmluva bezúročná a bez poplatkov.

30. Pre úplnosť súd tiež poukazuje aj na to, že žalobcovi by podľa názoru súdu nepatriel ani nárok na zmluvný úrok, ktorý v zmluve o spotrebiteľskom úvere bol dojednaný vo výške 18,71% ročne. Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode zmluvných strán a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

31. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Dobrými mravmi (boni mores), ktoré sú používané ako kritérium, u ktorého je daný osobitný záujem na ich dodržiavaní, nie sú zákonom definované. V súdnej praxi sú všeobecne posudzované ako obvyklé, poctivé a spravodlivé správanie sa, pričom sú dôležité predovšetkým všetky okolnosti, za ktorých bol právny úkon uzatvorený. Ich obsah spočíva v uvedenom mimoprávnom súbore pravidiel správania, ktorý je všeobecne uznávaným vo vzájomných vzťahoch medzi ľuďmi a rešpektuje právne princípy spoločenského poriadku. V rozpore s dobrými mravmi je právny úkon vtedy, ak odporuje takýmto pravidlám chovania, ktoré povahu právnych noriem samé osebe nemajú.

32. Dohodnuté úroky sú odplatom za užívanie istiny, nemajú zabezpečovaciu funkciu a na to, že ich výška je v rozpore s dobrými mravmi nemá vplyv, že táto bola dobrovoľne dohodnutá. V súlade s

dobrymi mravmi je taká výška úrokov, ktorá predstavuje primeranú výšku odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny, teda ňou dôjde k zhodnoteniu požičaných peňažných prostriedkov bežným (obvyklým) spôsobom. V rozpore s dobrými mravmi, podľa súdnej praxe, je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v čase ich dojednania, stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

33. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom.

34. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska boli priemerné úrokové sadzby pri úveroch poskytovaných v danom čase na obdobie 5 rokov vo výške 5,08%.

35. Úroková sadzba z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy je viac ako trojnásobne vyššia ako priemerné sadzby úrokov z úverov poskytovaných úverovými inštitúciami v rovnakom období. Súd v tejto súvislosti poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo/1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“

36. Žalobca v žalobe uplatňoval aj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 539,30 s pričom zmluvná pokuta bola vyčíslená vo výške 10% z dlžných splátok od omeškania splátky do podania žaloby na súd. Žalobca si uplatnil tento nárok v zmysle zmluvných dojednaní a to čl. IX., bod 1. Zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V tomto smere súd uvádza, že rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k.: XCsp/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.XX.XXXX, súd vo svojom rozhodnutí určil, že : „že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzatvorené medzi žalobcami v 1. a 2. rade a žalovaným (spol. Silverside, a. s.) uvedené: v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 1 v znení : „Ak sa Dlžník dostane do omeškania so splácaním Pravidelných splátok alebo ich časti podľa tejto Zmluvy, Veriteľ má právo požadovať okrem omeškaných pravidelných splátok zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania.“, a v Článku IX. - Upozornenie na následky nesplácania, bod 4 v znení: „V prípade omeškania Dlžníka s úhradou zosplatených záväzkov má Veriteľ právo požadovať zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 12% p. a. z dlžnej sumy od prvého dňa omeškania. Bod 2.tohto článku sa použije rovnako.“ sú ako neprijateľné zmluvné podmienky neplatné.“ Vyššie uvedené rozhodnutie prvoinštančného súdu bolo potvrdené odvolacím súdom rozsudkom zo dňa XX.XX.XXXX. vo veci sp. zn. XCoCsp/XX/XXXX.

37. Ak súd v individuálnom spore rozhodne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, že konkrétna podmienka je neprijateľná alebo neplatná (§ 298 CSP), ide o vyriešenie sporu medzi konkrétnym dodávateľom a spotrebiteľom. Súd vo výroku svojho rozhodnutia neuvádza povinnosť dodávateľa zdržať sa ďalšieho používania tejto podmienky. Napriek tomu však prichádza do úvahy precedenčný charakter uvedeného rozsudku, keď v iných sporoch medzi spotrebiteľom a dodávateľom procesný útok, resp. procesná obrana (čl. 6 ods. 1 CSP) môžu byť založené na inom rozsudku súdu, ktorý sa týkal rovnakej veci. Napriek tomu, že súd v rozsudku, ktorý sa týka individuálneho sporu medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nezakazuje dodávateľovi ďalšie použitie dotknutej zmluvnej podmienky, táto povinnosť dodávateľovi vyplýva z hmotnoprávneho ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Porušenie tejto zákonnej povinnosti môže mať za následok absolútnu neplatnosť dotknutej časti spotrebiteľskej zmluvy,

právo na vydanie bezdôvodného obohatenia a napokon právo na náhradu škody. V konaní o týchto nárokoch sa už nemusí dokazovať neprijateľnosť dotknutej zmluvnej podmienky.

38. Ak si dodávateľ v inštančnom postupe používanie problémovej klauzuly neobhájil, je povinný bez ďalšieho zdržať sa jej ďalšieho (opakovaného, súvislého) používania vrátane uplatňovania plnení z takejto klauzuly. Takýto zákaz explicitne vyplýva z ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka. Nie je pritom významné, či iný súd by v rámci súdnej kontroly bol k dodávateľovi zhovievavejší alebo dokonca by priznal plnenie z takejto podmienky. Pri neexistencii databázy vyhlásených neprijateľných podmienok sa môže bežne stať, že iný súd plnenie prizná. Každopádne však ide o protiprávny stav, za ktorý je zodpovedný dodávateľ, ktorý na súdoch sústavne (porovnaj čl. 7 Smernice 93/13/EHS) plnenia z judikovaných neprijateľných zmluvných podmienok uplatňuje a doslova v nie dobrej viere „skúša“, ktorý súd mu plnenie prizná - (pozri rozsudok KS Prešov sp. zn. 6Co/91/2011 zo dňa 24.04.2012).

39. Podľa názoru súdu zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute nebolo ani individuálne dojednané. Pre posúdenie, či zmluvná podmienka bola individuálne dojednaná, je podstatné, či sa mal spotrebiteľ možnosť s ňou pred podpisom zmluvy oboznámiť, a či mohol ovplyvniť aj jej obsah. Pokiaľ sa so zmluvnou podmienkou oboznámiť mohol, ale nemohol ovplyvniť jej obsah, tak nemožno hovoriť o individuálne dojednanej zmluvnej podmienke. Za individuálnu, so spotrebiteľom dojednanú zmluvnú podmienku, možno považovať len takú, ktorá bola predmetom rokovania zmluvných strán medzi účastníkmi zmluvy v procese jej kontraktácie a jej znenie bolo spoločným konsenzom zmluvných strán vyplývajúcich z týchto rokovaní. Žalovaná ako spotrebiteľka nemala možnosť ovplyvniť uvedené zmluvné dojednanie, preto sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žalovaná ako spotrebiteľka zmluvnú pokutu osobitne nevyjedнала, mohla len zmluvu vrátane jej príloh ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa jej podmienkam.

40. Súd tiež poukazuje, že táto zmluva je typicky formulárová zmluva, ktorú uzatvoril dodávateľ so spotrebiteľom a teda jednoznačne sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle príslušných ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd v rámci takýchto zmlúv ex offio skúma to, či neobsahujú neprijateľné zmluvné podmienky a či na základe takýchto podmienok si dodávateľ neuplatňuje nárok voči spotrebiteľovi.

41. V tejto súvislosti súd za nevyhnutné považuje poukázať aj na ust. § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Podľa článku 5 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa.

42. Z týchto dôvodov súd nárok žalobcu na zaplatenie uplatňovanej zmluvnej pokuty zamietol.

43. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní. Ak mala strana plný úspech vo veci, prizná sa jej tiež celá náhrada nákladov konania, ak mala strana len čiastočný úspech, náhrada nákladov bude pomerne rozdelená. Ak je úspech a neúspech vyvážený, vysloví súd, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Platí teda, že žalobca má plný úspech, ak výrok rozsudku zodpovedá žalobnému petitu, naopak, žalovaný má plný úspech, ak žaloba je v plnom rozsahu zamietnutá.

45. V danom prípade bolo predmetom konania zaplatenie sumy 9.890,79 eur s príslušenstvom (6196,39 eur istina, 3155,10 eur zmluvné úroky, 539,30 eur zmluvná pokuta.) Súd priznal žalobcovi sumu 1.086,77 eur v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Úspech strán sporu je v konaní približne rovnaký a

preto súd v zmysle § 255 ods.2 CSP vyslovil, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.